

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

CESTA LABYRINTEM SVĚTA

pro základní vzdělávání

Identifikační údaje

Název ŠVP: CESTA LABYRINTEM SVĚTA

ŠVP je zpracovaný podle RVP ZV

Údaje o škole:

Základní škola Labyrint Lhota s. r. o.

Komenského 135, Háj ve Slezsku – Lhota 747 92

IČO: 050 24 706

IZO: 181082535

RED IZO: 691010153

ředitelka školy: Doc. Dr. phil. Veronika Kotůlková

koordinátorka tvorby ŠVP: Doc. Dr. phil. Veronika Kotůlková

konzultantka: PhDr. Olga Doležalová

kontakty: telefon: +420 702 018 141

e-mail: veronika.kotulkova@zslabyrint.cz

webové stránky: www.zslabyrint.cz

Zřizovatel:

Labyrint servis s.r.o.

Podvihovská 47/42B

Opava-Komárovské Chaloupky 747 06

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Aktualizace: 1. 9. 2020

Doc. Dr. phil. Veronika Kotůlková
ředitelka školy

Charakteristika školy

Základní škola Labyrint Lhota s.r.o. je nestátní školou zřizovanou společností s ručením omezeným Labyrint servis s.r.o. Jde o typ školy preferující individuální přístup k dítěti a uplatňující učení v souvislostech.

Škola sídlí v budově školy v místní části obce Háj ve Slezsku - Lhota. Budova patří společnosti Labyrint servis s. r. o., s níž je podepsána nájemní smlouva. Nabídka vzdělávání je určena všem dětem, škola je připravena řešit i speciální vzdělávací potřeby žáků jak nadaných, tak žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků zdravotně postižených či sociálně znevýhodněných.

Škola vznikla ze společné snahy rodičů a pedagogů zajistit pro děti kvalitní a zajímavé vzdělávání v duchu moderních a efektivních pedagogických směrů. Zřizovatelem je společnost Labyrint servis s.r.o., jedním z cílů její činnosti je podpora alternativního vzdělávání, osvěta v oblasti Montessori pedagogiky a Kritického myšlení a rozšíření nabídky vzdělávání na Ostravsku a Opavsku.

Úplnost a velikost školy

- Škola je úplná s 1. až 9. postupným ročníkem, na prvním stupni malotřídní.
- Při plné obsazenosti se počítá s celkovým počtem 100 žáků.
- Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách, na druhém stupni v rámci projektů ve věkově heterogenních skupinách.

Vybavení školy

- Každá třída má své zázemí v kmenové učebně.
- Ve třídách příp. na chodbách jsou k dispozici počítače s připojením na internet.
- Připojení na internet je po celé budově; k dispozici ke společnému užívání je také kopírka.
- K setkáním všech pedagogů slouží společná místnost – tzv. „Útulna“.
- V prostorách školy je umístěna i příruční knihovna odborné i krásné literatury, která je postupně doplňována.
- V prostorách školy se nachází i úložné prostory s pomůckami; ty se průběžně doplňují a modernizují a jsou neustále k dispozici učitelům i žákům.
- Ke sportovnímu vyžití slouží místní venkovní hřiště, pro sportovní a tělocvičné aktivity využíváme i pronájem tělocvičny, okolních krytých bazénů či zimních stadionů v okolí.
- Za příznivého počasí slouží dětem k relaxaci školní zahrada.
- K pracovnímu vyučování slouží zahrada se záhony, v suterénu je výtvarná dílna.
- Prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektuje nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Žáci se stravují ve školní jídelně-výdejně.
- Ve škole funguje školní družina s různorodým vybavením (stavebnice, hry, výtvarné potřeby, tělovýchovné a relaxační náčiní).
- Žákům jsou k dispozici nádoby na třídění odpadu (směs, papír, plast, bioodpad).

- Sociální zařízení jsou plně funkční a po nedávné rekonstrukci.

Charakteristika pedagogického sboru

- Učitel je chápán jako průvodce žáka na cestě poznání.
- Učitelé (průvodci) jsou pro svou práci plně kvalifikovaní s různou délkou praxe, všichni průběžně prochází dalšími kurzy, např. RWCT, typologie osobnosti, intuitivní pedagogika, kurzy seberozvoje apod.
- K získávání inspirace ze zkušeností jiných škol navštěvují průvodci jiné školy v České republice.
- Ve škole fungují vzájemné náslechy, interní mentoring.
- Mimo vyučování se dětem věnuje ve školní družině kvalifikovaný vychovatel.

Dlouhodobé projekty a spolupráce

- Pro vylepšení tělesné zdatnosti žáků organizuje škola v případě zájmu ozdravné pobyty v přírodě, kurzy plavání, lyžování a bruslení.
- Škola pravidelně pořádá setkání s rodiči, přespávání ve škole a mnoho dalších akcí, do kterých jsou zapojeni jak žáci, tak i jejich rodiče.
- Dlouhodobým projektem je péče o školní zahradu.
- Škola pořádá a navštěvuje besedy s odborníky v rámci prevence sociálně-patologických jevů.
- Škola organizuje exkurze do institucí různého zaměření, ekologických center, muzeí, galerií, divadel apod., pořádá besedy s odborníky s cílem propojit teorii se skutečným životem,
- Škola je zapojena do mezinárodního programu „Les ve škole“.
- Škola je součástí projektu Ekoškola.
- Škola spolupracuje se Slezskou univerzitou v Opavě a s Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

- Spolupráce s rodiči je vítaná, rodiče mají během vyučování přístup do třídy po domluvě s průvodcem a na základě podmínek, které jsou definovány v „Pravidlech pro návštěvníky“.
- Organizace pravidelných neformálních setkávání s rodiči – vánoční dílny, společné výlety, jarmarky, večery pro rodiče apod.
- Škola využívá nabídky rodičů jako externích specialistů při zapojení do výuky.
- Rodiče se účastní vypisovaných brigád na údržbu školní budovy a zahrady.

- Minimálně dvakrát ročně nabízí třídní učitel setkání učitel – žák – rodič, tzv. konzultační hodiny; na nich se společně hodnotí dosavadní práce a výsledky žáka.
- Podrobné informace o probíhajících akcích a organizační záležitosti jsou na webových stránkách školy, na facebooku a na školním systému EduPage.
- Tříčlenná školská rada vedle kompetencí daných školským zákonem projednává i běžnou problematiku života školy; je možné se na ni obracet buď přímo, nebo prostřednictvím vedení školy.
- Základní škola úzce spolupracuje se spolkem „Kapradí“.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Charakteristickým rysem školy je oboustranně respektující přístup, individualizace a inovativní způsob vzdělávání. Hlavní principy metody práce vychází z Montessori pedagogiky preferující individuální postup učivem a individuální přístup k dítěti, dále je do výuky začleňováno projektové vyučování (učení v souvislostech, problémové učení) a environmentální výchova. Cílem vzdělávání je zodpovědný a samostatný žák, jenž se zajímá o dění kolem sebe, přistupuje uvědoměle a ohleduplně k okolnímu světu. Důraz je kladen na výuku cizích jazyků. Již od prvního ročníku jsou nabízeny dva cizí jazyky.

Podstatnou složku vyučování tvoří samostatná vzdělávací činnost dětí vedená jejich zájmem a vývojovými senzitivními fázemi. Průvodce (učitel) připravuje prostředí školní třídy a je garantem dostatečně volného prostoru pro originální tvůrčí práci s žákem i celou třídou. Výrazná v jeho práci je složka diagnostická – poznání žáka, informace o postupu a vývoji každého dítěte tvoří základ pro jeho další individuální práci se žákem. Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí.

Cílem vzdělávání je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama. V procesu vzdělávání si dítě – v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi – osvojuje mateřský jazyk, matematiku, cizí jazyky, základy umění, poznává svět přírody, svět lidí a svět tradic a kultury, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím obsahů jednotlivých výukových bloků se učí vysvětlovat, interpretovat, aplikovat, analyzovat, posuzovat a kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, vcítit se. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností.

Děti a dospívající se v ZŠ Labyrint Lhota s.r.o. učí vše, co by na daném stupni základního vzdělávání měli zvládnout. Rozdíl je v přístupu učitelů a ve způsobu učení. Na prvním stupni ZŠ využívají děti důmyslné Montessori pomůcky, které jim pomáhají pochopit probíranou látku všemi smysly. Děti pracují ve věkově smíšených třídách, samostatně nebo skupinově na různých tematických projektech. Učí se nejen znalostem, ale také sociálním dovednostem. Děti nejsou omezovány zvoněním a přestávkami. Pracují v průběhu celého dne a krátkou pauzu si udělají právě tehdy, když ji potřebují. Vyučující koordinuje činnost dětí, inspiruje je a pomáhá jim vytěžit z práce co nejvíce. Žáci 6. ročníku mají vývojové potřeby srovnatelné s žáky 4. a 5. ročníku, proto s touto věkovou skupinou pracují ve studijních skupinách v rámci tzv. „druhého

trojročí“. Zároveň se připravují na přechod do třetího trojročí, a to individuální práci na svých výstupních ročníkových projektech.

Výuka v 7. až 9. ročníku probíhá v souladu s tzv. plánem Erdkinder (Děti země) Montessori pedagogiky. Ten vychází z přesvědčení, že pro kvalitní dospívání potřebuje mladý člověk aktivní a rozmanitý život. Potřebuje zkoumat prostředí, ve kterém žije, a hledat v něm svou roli. Dospívající touží po každodenním uplatnění a seberealizaci. Mají spoustu nápadů, jak zlepšit svět, a potřebují je uskutečňovat. Díky propojení studia, práce a samostatného života ve skupině vrstevníků dospívající rozvíjejí schopnosti plánovat, soustředěně a účelně pracovat, domluvit se s ostatními a najít způsob, jak využít svůj talent. Výuka je členěná do tzv. akademických bloků (ty probíhají většinou v budově školy nebo formou tematických exkurzí) a praktických bloků (ty probíhají na zemědělském pozemku, který má škola v nájmu). Do výuky vstupují jak kmenoví učitelé školy, tak odborníci z praxe. Studium s odborníky umožňuje dospívajícím studovat dané oblasti více do hloubky a s přesahem do praktického života. Vědomosti studenti používají při praktických úkolech v institucích, ve vlastním podnikání nebo při péči o zahradu a zvířata. Hlavním výstupem třetího trojročí jsou závěrečné projekty žáků 9. ročníku, které jsou prezentovány na závěr školního roku mladším žákům, rodičům i široké veřejnosti.

Základní škola Labyrint Lhota si klade za cíl poskytnout základní vzdělávání, nikoliv připravit žáka k přijímacím zkouškám na víceletá gymnázia. Důležitou složkou při práci s žáky je sebepoznání – seznámení se se svými schopnostmi a možnostmi, a tedy způsobilost stanovit a realizovat svůj další životní program. Předpokladem k získání pozitivního vztahu ke vzdělávání je smysluplnost zadávané práce, svobodná volba z více nabízených činností, možnost spolupráce napříč věkovým spektrem a nabývání pocitu úspěšnosti v bezpečném prostředí bez známkování. Škola je vhodná pro rodiče, kteří hledají pro své děti tvořivé a podnětné školní prostředí, tolerující osobnostní zvláštnosti dítěte.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:

- Učitel je chápán jako průvodce žáka na cestě poznání (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, proto výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách (KU, KŘP, KSP, KKo, KO)
- Vzdělávací obsah je žákovi prezentován celistvě s důrazem na propojování souvislostí (KU, KŘP, KP)
- Nabízíme žákům pestrost informačních zdrojů (odborná literatura, Montessori pomůcky, počítače s připojením na internet, odborní konzultanti především z řad učitelů i odborníků z praxe) (KU, KO, KP)
- S ohledem na aktuální probírané téma využívá průvodce různé metody a formy práce (samostatná práce, práce ve skupině, laboratorní cvičení, besedy, pracovní činnosti apod.) (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- V rámci možností koncipujeme výuku tak, aby žáci získávali vědomosti i dovednosti pomocí praktických činností, např. prací na školní zahradě, pobytem v přírodě, běžnou údržbou budovy školy apod. (KU, KŘP, KKo, KP)
- Výuku a výchovu realizujeme nejen v budově školy, ale také v jejím širším okolí prostřednictvím exkurzí, výletů, kulturních akcí apod. (KKo, KSP, KO, KP)
- Vedeme žáky k uvědomělému vztahu k životnímu prostředí např. tím, že třídíme odpad (plast, papír, směsný odpad, bioodpad, hliník) (KO)
- Zapojováním žáků a rodičů do plánování a realizace řady třídních, školních i mimoškolních akcí a budováním širší komunity školy posilujeme pocit sounáležitosti s životem školy (KŘP, KKo, KO, KSP, KP)
- Zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla spolupráce a nutnost vzájemné pomoci (KSP, KO)
- Se žáky jednáme jako s partnery; respektujeme jejich individualitu (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Učíme vlastním příkladem (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Podporujeme zachování vnitřní motivace žáka k učení, proto respektujeme princip SSSZ - smysluplnost, svobodná volba (místa, tempa práce apod.), spolupráce, zpětná vazba (KŘP, KSP, KP)
- Průvodce se snaží žáka spíše podporovat na jeho vlastní cestě než vést, čímž napomáhá žákům přijmout zodpovědnost za vlastní rozhodnutí a vzdělávání (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)

- Chybu vnímáme jako naprosto přirozenou a neoddělitelnou součást procesu učení, přináší nový pohled na řešení problému a především důležité zkušenosti, které lze využít pro další postup žáka i průvodce (KŘP, KU, KSP)
- Pro budování a podporu přátelského klimatu ve třídě a škole využíváme pravidelné komunitní setkávání na úrovni jednotlivých tříd i celé školy (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Žáci jsou vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Pro rozvoj zodpovědnosti a sounáležitosti se žáci podílejí na činnostech důležitých pro chod školy, např. služby, školní recepce, rozdělení kompetencí a zodpovědností (KSP, KO, KP)

legenda:

KU – kompetence k učení

KŘP – kompetence k řešení problémů

KKo – kompetence komunikativní

KSP – kompetence sociální a personální

KO – kompetence občanské

KP – kompetence pracovní

Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na naší škole se snažíme o bezproblémové zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Se všemi dětmi ve třídě pracujeme takovým způsobem a zařazujeme takové metody práce, abychom učili žáky toleranci, vzájemnému pochopení, pomoci a rasové snášenlivosti.

Do tříd jsou běžně integrováni žáci se specifickými poruchami učení a je k nim přístupováno dle jejich individuálních potřeb. Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka využívá škola podpůrná opatření ve vzdělávacím procesu žáka. Pokud má žák problémy s učením a projevují se u něj typické znaky poruchy, je vyšetřen (po dohodě s rodiči) v pedagogicko-psychologické poradně. Učitel pak s dítětem pracuje podle doporučení poradny a jeho cílem je ulehčit žákovi práci v problematických oblastech podle rozsahu a stupně poruchy. Realizací principů a metod práce Montessori je přirozeně vytvořeno vhodné prostředí pro tyto žáky (např. senzitivní fáze vývoje dítěte, polarita pozornosti, připravené prostředí, práce se specifickým názorným materiálem a možností vlastního prožitku, trojstupňová výuka...). Na pravidelných schůzkách je s rodiči konzultována práce žáka, jeho posun či návrhy dalších metod práce.

Na žádost rodičů a doporučení poradny může učitel zpracovat individuální vzdělávací plán (IVP). IVP je vypracován zpravidla na 1 rok a zákonný zástupce s ním vyjadřuje souhlas.

Žáci s tělesným postižením mohou být do tříd také integrováni. Je jim věnována zvláštní pozornost a péče nejen v době vyučování, ale i během přestávek či oběda. Učiteli (průvodci) s dítětem často pomáhá asistent, kterého škola zajišťuje po dohodě s rodiči.

Dětem, které se s rodiči přistěhují z jiné země a neovládají český jazyk, vycházíme vstříc a po začlenění do třídních kolektivů jim může být nabídnuto doučování. Učitelé k těmto dětem přistupují individuálně, tolerují jejich výsledky nejen v českém jazyce, ale i v ostatních předmětech, a pomáhají jim překonat bariéru, kterou s sebou nese neznalost jazyka a prostředí.

Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Montessori pedagogika respektuje individualitu každého žáka, tedy i žáka mimořádně nadaného. Již sama podstata práce v Montessori systému poskytuje těmto žákům možnost osobního rozvoje. Mohou pracovat svým vlastním tempem a získat více informací k danému tématu či pracovat rychleji při samotné práci s výukovým materiálem. Učitel zároveň dbá, aby nedošlo u žáka pouze k jednostrannému zaměření a žák se seznamoval s celým vzdělávacím obsahem základní školy.

Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka vypracuje škola Plán pedagogické podpory, který zahrnuje především podpůrná opatření ve vzdělávacím procesu žáka. V případě potřeby škola průběžně Plán pedagogické podpory aktualizuje v souladu s potřebami žáka.

V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory nejsou dostačující, je vypracován na žádost rodičů a doporučení poradny individuální vzdělávací plán. Učitel pak může dítěti zadávat rozšiřující učivo, vhodně ho motivuje k práci „navíc“ a adekvátně ho ocení. Nadaný žák může také po dohodě a podle svého individuálního plánu navštěvovat výuku ve vyšších ročnících a být v probíraném učivu v předstihu. V rámci třídy ho může učitel vést k vytvoření práce pro ostatní či k vedení skupiny a dává mu prostor pro hlubší a rozšiřující práci v předmětu, který prezentuje nadání dítěte. Učitel se také snaží o přirozené začlenění talentovaného dítěte do třídního kolektivu, protože ostatní děti mohou mít sklony odlišné děti ze svého středu vyloučit. Mimořádný talent s sebou také často nese výkyvy v chování dítěte, které pedagogové na naší škole řeší citlivým, ale i důsledným přístupem. Nadané žáky podporujeme v účasti na mnoha olympiádách a soutěžích a dáváme jim prostor talent dostatečně uplatnit a zažít pocit úspěchu.

Začlenění průřezových témat do vyučovacího předmětu Labyrint světa

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	X	X	X	X	X
Sebepoznání a sebepojetí	X	X	X	X	X
Seberegulace a sebeorganizace	X	X	X	X	X
Psychohygiena	X	X	X	X	X
Kreativita	X	X	X	X	X
Poznávání lidí	X	X	X	X	X
Mezilidské vztahy	X	X	X	X	X
Komunikace	X	X	X	X	X
Kooperace a kompetice	X	X	X	X	X
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	X	X	X	X	X
Hodnoty, postoje, praktická etika	X	X	X	X	X

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	X	X	X	X	X
Občan, občanská společnost a stát	X	X	X	X	X
Formy participace občanů v politickém životě				X	X
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				X	X

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	X	X	X	X	X
Objevujeme Evropu a svět	X	X	X	X	X
Jsme Evropané	X	X	X	X	X

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	X	X	X	X	X
Lidské vztahy	X	X	X	X	X
Etnický původ				X	X
Multikulturalita	X	X	X	X	X
Princip sociálního smíru a solidarity				X	X

Enviromentální výchova (EV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	X	X	X	X	X
Základní podmínky života	X	X	X	X	X
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	X	X	X	X	X
Vztah člověka k prostředí	X	X	X	X	X

Mediální výchova (MV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	X	X	X	X	X
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	X	X	X	X	X
Stavba mediálních sdělení	X	X	X	X	X
Vnímání autora mediálních sdělení				X	X
Fungování a vliv médií ve společnosti				X	X
Tvorba mediálního sdělení	X	X	X	X	X
Práce v realizačním týmu	X	X	X	X	X

Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů 2. stupně:

Obraz lidskosti (OL)

Rozměr světa (RS)

Brány jazyků - angličtina (BJA)

Brány jazyků – němčina (BJN)

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Sebepoznání a sebepojetí	OL, RS	OL, RS	OL, RS	OL, RS
Seberegulace a sebeorganizace	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Psychohygiena	OL, RS	OL, RS	OL, RS	OL, RS
Kreativita	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Poznávání lidí	OL, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Mezilidské vztahy	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Komunikace	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Kooperace a kompetice	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN, RS	OL, BJA, BJN, RS	OL, BJA, BJN, RS
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Hodnoty, postoje, praktická etika	OL, RS	OL, RS	OL, RS	OL, RS

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	OL	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Občan, občanská společnost a stát	OL	OL	OL	OL, BJA, BJN
Formy participace občanů v politickém životě	OL	OL	OL	OL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	OL	OL	OL	OL

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL,RS,BJA, BJN
Objevujeme Evropu a svět	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL,RS,BJA, BJN
Jsme Evropané	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL,RS,BJA, BJN

Multikulturní výchova (MkV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	OL, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Lidské vztahy	OL, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Etnický původ	OL, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Multikulturalita	OL, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Princip sociálního smíru a solidarity	OL	OL	OL	OL

Enviromentální výchova (EV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	RS	OL, RS	RS	RS
Základní podmínky života	OL, RS	OL, RS	OL, RS	OL, RS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Vztah člověka k prostředí	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN

Mediální výchova (MV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OL, RS	OL	OL	OL
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OL	OL	OL	OL
Stavba mediálních sdělení	OL	OL	OL	OL
Vnímání autora mediálních sdělení	OL	OL	OL	OL
Fungování a vliv médií ve společnosti	OL, BJA, BJN	OL, BJA, BJN	OL, BJA, BJN	OL, BJA, BJN
Tvorba mediálního sdělení	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN
Práce v realizačním týmu	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN	OL, RS, BJA, BJN

Učební plán pro 1. stupeň

Tabulace učebního plánu

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Labyrint světa	20	20	26	26	26

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předmět **Labyrint světa** je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí, resp. vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Umění a kultura, Tělesná výchova a všech tematických okruhů průřezových témat. Cizím jazykem je anglický jazyk a je vyučována od 1. ročníku.

Tabulka přehledu využití časové dotace uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé oblasti RVP. Stěžejním cílem pro rozvržení učebního plánu je princip výuky smíšených ročníků nebo studijních skupin, učební plán je tedy sestaven ve snaze o co nejmenší rozrůznění časových dotací pro jednotlivé obory v jednotlivých ročnících, respektive co největší shodu v 1. až 3. ročníku a ve 4. až 5. ročníku a možnost spolupráce ročníků na druhém stupni.

Přehled využití časové dotace podle RVP

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Labyrint světa (zkratka: LS)	Český jazyk a literatura	7	7	7	6	6
	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4
	Informační a komunikační technologie	0	0	0	0	1
	Cizí jazyk	0	0	3	3	3
	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1
	Umění a kultura	2	3	2	3	2
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2
	Využití disponibilní časové dotace	2	1	5	4	4
Týdenní dotace na povinné předměty		20	20	26	26	26

Učební plán pro 2. stupeň

Tabulace učebního plánu

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozměr světa	11	12	13	13
Obraz lidskosti	11	12	12	12
Brány jazyků - angličtina	4	4	4	4
Brány jazyků - němčina	2	2	3	3
Týdenní dotace v daném ročníku	28	30	32	32

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předmět **Obraz lidskosti** je tvořen vzdělávacím obsahem oborů, příp. oblastí Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura), Člověk a společnost (Dějepis a Výchova k občanství), Výchova ke zdraví, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a z určitých tematických okruhů průřezových témat (viz kapitola Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů 2. stupně).

Vyučovací předmět **Rozměr světa** je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Matematika a její aplikace, Chemie, Přírodopis, Fyzika, Zeměpis, Člověk a svět práce a z určitých tematických okruhů průřezových témat (viz kapitola Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů 2. stupně).

Vyučovací předmět **Brány jazyků – angličtina** je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Cizí jazyk. Vyučováním jazykem je anglický jazyk.

Vyučovací předmět **Brány jazyků – němčina** je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Další cizí jazyk. Německý jazyk je vyučován od 6. ročníku.

V přehledu využití časové dotace je uveden počet hodin ve vazbě na jednotlivé oblasti RVP. Toto rozvržení je plánováno v souladu s principem výuky studijních skupin na 2. stupni.

Přehled využití časové dotace podle RVP

Vyučovací předmět/obory a oblasti	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem od 6. do 9. ročníku
Obraz lidskosti (OL)	11	12	13	13	49
<i>Český jazyk a literatura</i>	3	4	4	4	15
<i>Člověk a společnost</i>	2	3	3	3	11
<i>Výchova ke zdraví</i>			1	1	2
<i>Umění a kultura</i>	3	3	2	2	10
<i>Tělesná výchova</i>	2	2	2	2	8
<i>Disponibilní časová dotace</i>	1		1	1	3

Rozměr světa (RS)	11	12	12	12	47
<i>Matematika a její aplikace</i>	3	4	4	4	15
<i>Člověk a příroda</i>	5	6	6	4	21
<i>Informační a komunikační technologie</i>	1				1
<i>Člověk a svět práce</i>	1	1	1		3
<i>Disponibilní časová dotace</i>	1	1	1	4	7

Brány jazyků - angličtina (BJA)	4	4	4	4	16
<i>Cizí jazyk</i>	3	3	3	3	12
<i>Disponibilní časová dotace</i>	1	1	1	1	4

Brány jazyků - němčina (BJN)	2	2	3	3	10
<i>Další cizí jazyk</i>	1	1	2	2	6
<i>Disponibilní časová dotace</i>	1	1	1	1	4

Celkově v ročníku	28	30	32	32	122
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Učební osnovy vyučovacího předmětu Labyrint světa

1. stupeň

Pro lepší orientaci je pro vzdělávací obory zavedeno barevné kódování:

Český jazyk a literatura

Cizí jazyk

Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie

Člověk a jeho svět

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Tělesná výchova

Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu Labyrint světa

Název vyučovacího předmětu: Labyrint světa

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a ze všech tematických okruhů průřezových témat. Vyučováním cizím jazykem je anglický jazyk.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
20	20	26	26	26

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve věkově smíšené třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy, dále také v knihovně, v tělocvičně, na školní zahradě či v dalších prostorách školy. Realizována je také i mimo školní prostory při návštěvách různých kulturních, sportovních, vzdělávacích zařízeních (kino, divadlo, beseda, muzea, dopravní hřiště...). Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást našeho života a jeho použití jim přinášelo smysl.

Pro čtení, psaní, mluvnická pravidla, slohový výcvik a literaturu je ve třídě připraven „jazykový materiál“, pro aritmetické i geometrické učivo je třída vybavena „matematickým materiálem“, který respektuje zásady pro připravené prostředí. V rámci respektování principů Montessori pedagogiky ponecháváme tam, kde je to možné, volbu výběru učiva na dítěti. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější je připravenost dítěte než příslušný ročník školní docházky; děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Je tedy například možné, aby se dítě, které ještě nezvládlo techniku psaní, ale umí číst, s pomocí průvodce zabývalo slovními druhy nebo větnou skladbou. V případech, kdy si dítě vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu učitel ukáže, jaké učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oblastí (matematika, jazyk, přírodověda, historie, zeměpis, umění, pracovní náměty, zdravý životní styl a ekologie) nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech v rámci tzv. Kosmické výchovy. Při projektech získávají žáci propojené informace, které umožňují globální pohled na svět. Některé tematické celky jsou zařazovány do programu Les ve škole. Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti. Výuka prvního cizího jazyka (angličtiny) je automaticky propojována s nejazykovými oblastmi. Při tomto mezioborovém propojení je využívána metoda CLIL, která se soustředí na integraci jiných vzdělávacích oblastí (především Člověk a jeho svět – prvouka, přírodověda, vlastivěda) do anglického jazyka a na chápání vzájemných souvislostí a propojení s běžným životem. Tato integrace probíhá průběžně každý den min. 1 vyučovací hodinu. Osvojování učiva a formulování úkolů je vedeno v češtině, instrukce jsou podávány střídavě v českém i cizím jazyce, obsah cizího jazyka je zaměřen na slovní zásobu tematicky spojenou s projektovou vzdělávací oblastí.

Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby děti mohly spolupracovat, vzájemně si radit

a pomáhat, pracovat ve skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takovéto spolupráci (ve dvojicích, ve skupinách) pak mohou žáci pozorovat různé metody práce u svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Učitel podle potřeby a náročnosti práce pracuje s celou skupinou dětí, kdy práci vysvětlí a nabídne dětem různé možnosti práce, nebo postupně s menšími skupinami. Během individuální práce konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům.

Ze společné činnosti (evokace, naladění, společné aktivity během projektu) vycházejí náměty a nabídky pro individuální práci dětí. Pro individuální práci učitel zajišťuje „připravené prostředí“ s potřebnými zdroji informací, pomůckami, výtvarnými a dalšími pracovními materiály. Projekty doplňují experimenty, při kterých se děti učí pracovat samy podle návodu a zaznamenávat si výsledky svých pozorování.

Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků s oceněním, dalšími návrhy a doporučením. Při společných prezentacích si děti vzájemně předávají informace, které zjistily a zpracovaly, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací dětí ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě zpracovat (nápad, způsoby práce,...).

Materiály, které děti k projektům zpracovaly, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého dítěte. Při vedení portfolia se žáci učí třídít a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Součástí běžného života třídy je komunitní kruh, kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na kruhu slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Dbáme a zajišťujeme připravené prostředí se specifickým materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce k úvodu projektu i v rámci něj. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevycházení, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu, žákovská knihovna, internet...). (KU, KŘP)
- Ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Ve výuce pravidelně využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)
- Dbáme na připravené prostředí se specifickým materiálem, který dítě používá v rámci svých individuálních možností a potřeb (KU, KK, KŘP)
- Respektujeme také osobnostní předpoklady žáků (KSP, KK)
- Klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny (KO, KSP, KP)
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch (KSP, KO)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Labyrint světa*

1. období

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé)</p> <p>čtení s porozuměním</p> <p>praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>mluvený projev – seznámení s pravidly komunikace, vyjadřování závislé na komunikační situaci;</p> <p>komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování na základě obrazového materiálu)</p> <p>mimojazykové prostředky řeči</p> <p>písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)</p> <p>technika psaní (úhledný a čitelný písemný projev</p> <p>žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin; zpráva, pozvánka, vzkaz, dopis, popis; jednoduché tiskopisy</p>	1. – 3.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, 	<p>Dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>Hláska, písmeno, slabika, slovo, věta</p> <p>Dělení slov</p> <p>Mnohoznačná slova</p> <p>Antonyma, synonyma</p> <p>Slova nadřazená, podřazená, souřadná</p>	1. – 3.

<p>nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>Slovníky Slova příbuzná Slabikotvorné r, l Dělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky) Stavba slova Tvary slov Druhy vět Pořadí slov podle druhu vět y/i po měkkých a tvrdých souhláskách Slabiky dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě ú/ů Velká písmena na začátku věty Velká písmena u vlastních jmen Párové souhlásky Abeceda Slova příbuzná Pravopis y/ý ve vyjmenovaných slovech Slovní druhy za použití symbolů Slovesné kategorie (osoba, číslo) Skloňování (pád, číslo, rod) Spojovací výrazy (slov, vět)</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</p>	1. – 3.
CIZÍ JAZYK		
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – z okruhů domov, rodina, volný čas, jídlo, oblékání, části těla, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, počasí</p>	1. – 3.

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 		
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>obtahování správných tvarů číslic psaní tvarů číslic do sypkého materiálu, na papír čtení číslic řazení čísel vzestupně, sestupně manipulace se symboly $<$, $>$ a jejich čtení manipulace se symboly $+$, $-$, $=$ a jejich psaní i čtení zapisování, čtení, řešení příkladů v oboru do dvaceti na sčítání a odčítání zapisování, řešení příkladů v oboru do dvaceti na sčítání a odčítání s přechodem přes desítku čtení a zapisování čísel v oboru do 100 a do 1000 práce s číselnými řetězy, vyznačování čísel na číselné ose do 1000 řazení, porovnávání čísel do 100 zapisování jednotek, desítek ve dvouciferných číslech, seznámení s pojmy jednotka, desítka, stovka, tisícovka zapisování a řešení příkladů na sčítání do 100 vysvětlení pravidla počítání se závorkami slovní úlohy s výpočty do 100, seznámení se strukturou slovních úloh práce s kontrolním materiálem k násobení a dělení zápis řešení příkladů na násobení, dělení do 100 psaní, čtení symbolů (krát, děleno) při počítání příkladů násobení, dělení v oboru malé násobilky slovní úlohy v oboru malé násobilky sčítání a odčítání dvouciferných čísel</p>	<p>1. – 3.</p> <p>1. – 3.</p>

	<p>zápis a řešení příkladů na sčítání a odčítání pod sebou s pomůckou i bez řešení slovních úloh v oboru do 100 a do 1000</p> <p>vyvození závěru slovních úlohy, logický úsudek</p> <p>zaokrouhlování čísel na desítky a stovky</p> <p>jednoduché rovnice</p>	
ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<p>práce s bankovkami, mincemi, práce s obchodem</p> <p>zapisování zkratk pro litr, kilogram, metr, korunu</p> <p>jednotky délky: m, dm, cm, mm - zápis, čtení zkratk</p> <p>měření předmětů, měření stran a hran geometrických útvarů, zápis měření do tabulky, doplnění posloupností a schémat</p>	1. – 3.
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>základní geometrické útvary: kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník; tělesa</p> <p>manipulační činnosti, hledání příkladů kolem sebe</p> <p>spojování pojmů jehlan, kužel, válec s předměty, konkrétními geometrickými útvary a modely</p> <p>modelování základních geometrických útvarů</p> <p>řazení geometrických tvarů, orientace v prostoru podle pokynů - nahoře, dole, vpravo, vlevo, před, za</p> <p>práce s modely těles</p> <p>hygiena rýsování</p> <p>bod, přímka, polopřímka, čára, úsečka</p> <p>trojúhelník, obdélník, čtverec, porovnávání velikosti a určování obvodu</p> <p>rýsování přímek, úseček, náčrt, křivky a rovné čáry</p> <p>porovnávání, měření, rýsování úseček dané délky</p>	1. – 3.

	<p>řazení úseček dle velikosti</p> <p>zavedení pojmu průsečík, značení průsečíku</p> <p>práce s čtvercovou sítí, určování obsahu</p> <p>práce s osou souměrnosti</p>	
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<p>doprava – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, dopravní síť</p> <p>místo – škola, domov, adresa</p> <p>památky okolí školy, přírodní, umělecké a kulturní prvky mého okolí</p> <p>mapa</p>	1. – 3.
LIDÉ KOLEM NÁS		
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<p>moje místo v rodině</p> <p>mezilidské vztahy</p> <p>slovo respekt</p> <p>předcházení konfliktů</p> <p>základní pravidla společenského chování</p> <p>povolání a pracovní činnosti</p>	1. – 3.
LIDÉ A ČAS		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<p>fylogeneze člověka – 3. kosmický příběh</p> <p>já a čas – narozeniny</p> <p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, denní režim, roční období, svátky</p> <p>současnost a minulost v našem životě</p> <p>místo mého života (škola, domov) v čase</p> <p>báje, mýty, pověsti</p> <p>příběh písma</p>	1. – 3.

	příběh čísel	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<p>látky a jejich vlastnosti</p> <p>země, voda a vzduch</p> <p>nerosty a horniny, půda</p> <p>1. a 2. kosmický příběh (vznik vesmíru a Země, vznik života na Zemi)</p> <p>vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>rostliny, houby, živočichové</p> <p>životní podmínky</p> <p>odpady</p> <p>ohleduplnost k Zemi</p> <p>pokusy, pozorování a elementární závěry práce</p>	1. – 3.
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>o mně – části lidského těla, hygiena, režim dne, sebeobsluha, smysly, pocity, zdravá strava, zdraví</p> <p>dopravní výchova</p> <p>osobní bezpečí</p> <p>mimořádná událost</p> <p>tísňové linky, telefonování</p>	1. – 3.
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<p>zpěv vybraných lidových či umělých písní</p> <p>jednoduchá intonační cvičení, hlasové hry, hlasová hygiena</p>	1. – 3.

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<p><i>hra na nástroje, reprodukce motivů, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových nástrojů</i></p> <p>rytmizace, melodizace říkadel a básní, hudební improvizace - jednoduchý hudební doprovod, hudební a rytmické hry, práce s rytmem pomocí rytmických slabik</p> <p>práce s rytmem pomocí rytmických pohybů či jednoduchých rytmických nástrojů</p>	1. – 3.
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<p>taktování, pohybový doprovod znějící hudby - taneční a pohybové hry se zpěvem</p> <p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby</p> <p>orientace v prostoru - reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách, pohybová improvizace</p>	1. – 3.
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>kvalita tónu a vztahy mezi tóny (souzvuk, akord)</p> <p>interpretace hudby - slovní vyjádření o poslechové skladbě či písni</p>	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostoro- vém uspořádání linie, tvary, objemy, 	<p>rozvoj smyslů</p> <p>plošná tvorba</p> <p>barvy</p> <p>výtvarný přepis skutečnosti, proporce</p> <p>modelování a tvarování</p> <p>práce s různými materiály</p> <p>uplatňování subjektivního vnímání</p>	1. – 3.

<p>barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>hledání komunikačního obsahu vizuálního vyjádření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>bezpečnost a hygiena při TV</p> <p>pohybové hry</p> <p>základy gymnastiky</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>základy atletiky</p> <p>základy sportovních her</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>plavání, bruslení</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p>	<p>1. – 3.</p>
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p>		
<ul style="list-style-type: none"> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>Velikonoce, Vánoce, tradice</p> <p>výroba dárků</p> <p>pokusy a přírodovědné modely</p> <p>práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>1. – 3.</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p>		

Základní škola Labyrint Lhota s.r.o. – ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
CESTA LABYRINTEM SVĚTA

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p> <p>práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>1. – 3.</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny 	<p>rostliny</p> <p>půda</p> <p>agrotechnika pěstování</p>	<p>1. – 3.</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování 	<p>etika stolování</p> <p>příprava tabule pro stolování</p>	<p>1. – 3.</p>

2. období

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<p>praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu)</p> <p>čtení s porozuměním</p> <p>praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)</p> <p>komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení</p> <p>základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)</p> <p>mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <p>technika psaní (přehledný písemný projev, formální úprava textu)</p> <p>žánry písemného projevu: omluvenka, zpráva (SMS zpráva, e-mail), oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování,; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), poštovní tiskopisy (složenko, dodací lístek)</p>	4. – 5.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<p>samohlásky, souhlásky, souhláskové skupiny</p> <p>modulace souvislé řeči</p> <p>význam slov (mnohoznačná a jednoznačná slova; antonyma, synonyma, homonyma; slova nadřazená, podřazená, souřadná; slova citově zabarvená; spisovná a nespisovná slova)</p> <p>stavba slova (předpona a přípona, kořen slova, koncovka)</p>	4. – 5.

<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<p>tvary slov, slova příbuzná</p> <p>slovní druhy</p> <p>pravopis i/y po obojetných souhláskách v příbuzných slovech vyjmenovaných slov</p> <p>předložky s, z</p> <p>podstatná jména (skloňování, koncovky podstatných jmen)</p> <p>přídavná jména (skloňování, druhy, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých)</p> <p>zájmena, číslovky (skloňování, druhy, pravopis)</p> <p>slovesa (slovesné kategorie)</p> <p>základní skladební dvojice (přísudek a podmět nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný; grafické značení)</p> <p>shoda přísudku s holým podmětem</p> <p>souvětí a věta jednoduchá (větný vzorec, spojovací výrazy, umístění čárky ve větě)</p> <p>přímá řeč, nepřímá řeč</p> <p>slovníky, jazykové příručky</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p>poslech literárních textů</p> <p>zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</p> <p>základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní</p>	4. – 5.

	představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	
CIZÍ JAZYK		
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>slovní zásoba – základní slovní zásoba okruhů – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět</p>	4. – 5.
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<ul style="list-style-type: none"> využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<p>přirozená čísla</p> <p>celá čísla, desetinná čísla</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselné osy, známková hra, teploměr)</p> <p>zaokrouhlování čísel</p> <p>zlomky (zápis, čtení, modelování, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem, převod zlomku na desetinné číslo)</p>	4. – 5.

<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<p>násobilka (násobilková tabulka)</p> <p>desetinná čísla (zápis, čtení, orientace na číselné ose)</p> <p>vlastnosti početních operací algoritmus písemného sčítání, odčítání, násobení jedno- i vícečíslicovým činitelem v oboru přirozených a desetinných čísel, dělení jedno- a dvojciferným dělitelem v oboru přirozených čísel</p> <p>slovní úlohy</p> <p>převody jednotek času, hmotnosti</p>	
<p>ZÁVISLOTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>tabulky, grafy, diagramy, jízdní řády</p> <p>závislosti</p>	<p>4. – 5.</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>základní útvary v rovině (lomená čára, přímková, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník) a jejich konstrukce</p> <p>grafické sčítání a odčítání úseček</p> <p>vzájemná poloha dvou přímek v rovině (kolmice, rovnoběžky, různoběžky)</p> <p>délka úsečky, jednotky délky, převody jednotek délky, osa úsečky</p> <p>obvod rovinných obrazců (trojúhelníku, čtverce, obdélníka, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku)</p> <p>obsah rovinných obrazců (čtverce, obdélníka, základní jednotky obsahu, převody jednotek obsahu)</p> <p>osově souměrné útvary (osová souměrnost, osa souměrnosti)</p> <p>základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)</p>	<p>4. – 5.</p>
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p>		

<ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>obchod, směnárna</p> <p>číselné a obrázkové řady</p> <p>magické čtverce, násobilkové čtverce, součtové trojúhelníky</p> <p>prostorová představivost i v rámci probíraných projektů</p> <p>řešení a tvoření slovních úloh i v rámci probíraných projektů</p>	<p>4. – 5.</p>
<ul style="list-style-type: none"> využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<p>seznámení s počítačem, jeho údržba</p> <p>práce se složkami a soubory</p> <p>textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku</p> <p>grafický editor – malování (otevření a zavření souboru, uložení, obrázků)</p> <p>internet – bezpečnost práce s internetem, vyhledávání informací, uložení obrázku či textu z webové stránky</p> <p>elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha</p> <p>zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</p>	<p>4. – 5.</p>
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p>		
<ul style="list-style-type: none"> určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 	<p>kontinenty – stavba Země, určování polohy, mapa, geografie kontinentů</p> <p>Evropa – geografie, státy, organizace, vztahy, památky, cestování, jazyky, obyvatelstvo</p> <p>ČR – geografie, ochrana životního prostředí, sousední státy, obyvatelstvo, kraje, obce, politický systém, státní symboly</p> <p>místo, kde žiji</p>	<p>4. – 5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 		
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>chování a jednání jedince – rodinné a příbuzenské vztahy, názory, komunikace, lidská práva a povinnosti, demokracie, mezilidské vztahy, kultura, sociální problémy, osobní hodnoty</p> <p>finanční gramotnost – plánování nákupu, nákupy, dluhy, spoření, půjčky</p> <p>životní prostředí – ochrana ŽP, ovlivňování ŽP člověkem, školní zahrada, odpady</p>	<p>4. – 5.</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<p>3. kosmický příběh (fylogeneze člověka)</p> <p>orientace na časové ose, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, letopočet</p> <p>historické prameny</p> <p>státní svátky, významné dějinné události</p> <p>ontogeneze člověka, generace, proměny způsobu života, zvyky, denní režim</p> <p>báje, mýty, pověsti, pranostiky</p> <p>příběh písma</p> <p>příběh čísel</p>	<p>4. – 5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	náboženství	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<ul style="list-style-type: none"> objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<p>1. a 2. kosmický příběh (Vznik vesmíru a Země, Vznik života na Zemi)</p> <p>látky a jejich vlastnosti (skupenství, porovnávání látek, měření veličin, základní jednotky měření)</p> <p>pokusy – jejich průběh a výsledek</p> <p>voda, vzduch, půda (vlastnosti, složení, význam pro život, koloběh vody v přírodě, vznik půdy, zvětvávání, horniny, nerosty)</p> <p>vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>skupiny organismů, průběh a způsob jejich života (rostliny, houby, živočichové – projevy života, životní potřeby, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka)</p> <p>vztahy a rovnováha organismů a životního prostředí, základní společenstva</p> <p>životní podmínky (rozmanitost podmínek života na Zemi, podnebí a počasí)</p> <p>ochrana přírody (ohleduplnost k přírodě, odpovědnost, likvidace odpadů, živelné pohromy a přírodní katastrofy)</p> <p>rizika v přírodě</p>	4. – 5.
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	<p>lidské tělo a život (stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka)</p> <p>lidská ontogeneze (vývoj jedince, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, gender)</p> <p>zdravý způsob života (denní režim, správná výživa, pitný režim; přenosná</p>	4. – 5.

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>a nepřenositelná choroba a ochrana před přenosnými chorobami, drobné úrazy a poranění, první pomoc, osobní, intimní a duševní hygiena)</p> <p>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy (rodina, vztahy v rodině, mezi jinými lidmi, etika)</p> <p>závislosti a zdraví (návykové látky, závislost na hracích automatech a počítačích, nebezpečnost sociálních sítí)</p> <p>život ohrožující chování (označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)</p> <p>dopravní výchova (dopravní značky, bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích)</p> <p>pravidla chování za mimořádných událostí (přivolání pomoci, služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, integrovaný záchranný systém)</p> <p>základy první pomoci</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<p>základy hlasové hygieny, jednoduchá intonační cvičení, zpěv vybraných lidových a umělých písní v jedno- i vícehlase</p> <p>malá a velká písňová forma, rondo, kánon, variace</p> <p>hra jednoduchého doprovodu na Orffovy nástroje, orientace v notovém zápisu</p> <p>rytmizace a melodizace říkadla, improvizace, jednoduchý záznam rytmu i melodie písně, taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu</p> <p>výrazové prostředky a jejich změny ve znějící hudbě</p> <p>elementární tanec (jednoduché lidové tance, pantomima a pohybová</p>	<p>4. – 5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>improvizace)</p> <p>tón (délka, síla, barva, výška, akord)</p> <p>hudební nástroje (členění, poznávání)</p> <p>hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie a její pohyb, harmonie, barva, gradace, kontrast)</p> <p>základní hudební styly a žánry</p> <p>hudební dílo a autor (poslech skladeb charakteristických pro určité období)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>rozvoj smyslů</p> <p>uplatňování subjektivního vnímání</p> <p>hledání komunikačního obsahu vizuálního vyjádření</p> <p>plošná tvorba (realita, abstrakce)</p> <p>kompozice</p> <p>barvy</p> <p>výtvarný přepis skutečnosti, proporce</p> <p>prostorová tvorba - modelování a tvarování</p> <p>práce s různými materiály</p> <p>seznámení s uměleckým dílem – historie a současnost</p>	<p>4. – 5.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přeštky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy • změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>hygienu při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <p>pohybové hry</p> <p>základy gymnastiky</p> <p>průpravné úpoly</p> <p>základy atletiky</p> <p>základy sportovních her</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>plavání, bruslení</p> <p>komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	<p>4. – 5.</p>
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p>		

Základní škola Labyrint Lhota s.r.o. – ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
CESTA LABYRINTEM SVĚTA

<ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<p>vlastnosti materiálů</p> <p>pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití)</p> <p>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	4. – 5.
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p> <p>práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p> <p>první pomoc</p>	4. – 5.
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<p>základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo</p> <p>pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p> <p>pěstování pokojových rostlin</p> <p>rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p>	4. – 5.
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>základní vybavení kuchyně</p> <p>výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p> <p>technika v kuchyni – historie a význam</p>	4. – 5.

Učební osnovy vyučovacích předmětů

2. stupeň

Pro lepší orientaci je v rámci vyučovacích předmětů pro vzdělávací obory zavedeno barevné kódování:

Obraz lidskosti (OL)

Český jazyk a literatura

Dějepis

Výchova k občanství

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Výchova ke zdraví

Tělesná výchova

Rozměr světa (RS)

Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie

Fyzika

Chemie

Přírodopis

Zeměpis

Člověk a svět práce

Brány jazyků - angličtina (BJA)

Cizí jazyk

Brány jazyků - němčina (BJN)

Další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacích předmětů

Název vyučovacího předmětu: Obraz lidskosti

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Dějepis, Výchova k občanství, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Výchova ke zdraví a z určitých tematických okruhů průřezových témat OSV, VDO, VMEGS, Mkv, EV, MV.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
11	12	13	13

Organizační vymezení

Vyučovací předmět je realizován v blocích v duchu Montessori pedagogiky a propojuje témata z oblasti společenských věd. Vzdělávací obsah není roztržěn na jednotlivá témata jako v případě běžně vyučovaných předmětů, ale umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech. Nezbytnou součástí je také čtení různých textů s porozuměním a tvůrčí psaní. Komunitní kruh na závěr bloku poskytuje prostor pro společné sdílení zážitků, problémů k řešení, ale také k reflexi o učení a prezentacím.

Pomocí evokační prezentace je žák uveden do tématu. Na jejím základě si vybere oblast, které se bude věnovat hlouběji. Další jeho práci (ať již samostatnou, skupinovou či pod vedením pedagoga) s možností využít všechny dostupné didaktické pomůcky, literaturu, pracovní listy, modely, počítače apod. téma zpracovává, prohlubuje poznatky o něm a předává je ostatním. Díky myšlenkovým mapám a přehledovým tabulkám je zajištěno, že žák má přehled o všech oblastech, se kterými musí být seznámen. Plnění myšlenkových map a dodržování stanovených termínů je průběžně kontrolováno kmenovým učitelem a zaznamenáváno.

Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy a školy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, besedy, práce v terénu, práce na projektech, výroba pomůcek, příprava jídla a vaření, sportovní aktivity apod. Pojetí zpracování vzdělávacího obsahu přizpůsobujeme věkově specifické skupině dospívajících žáků, a proto jsou v nabídce často také praktické činnosti. Jedna ze zvláštností této věkové skupiny je převažující potřeba získávat zkušenosti a informace právě na základě praktické činnosti. Součástí výuky jsou tak exkurze, práce na školním pozemku a výroba pomůcek.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi i předměty. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory uče

- bny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. Mimo to realizujeme exkurze, výlety, návštěvy akcí souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme přehledy učiva ve formě myšlenkové mapy nebo přehledové tabulky. (KU, KŘP)
- Jako stěžejní považujeme práci na školní zahradě. Díky ní dochází k propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem a užití vyučované látky v praxi. (KO, KŘP, KSP, KU, KP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou. (KU, KŘP, KSP)

Předmět: Obraz lidskosti

3. období

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení • dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • v připraveném mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse 	<p>Práce s textem Práce s informacemi na internetu Zásady kultivovaného projevu Zvukové prostředky jazykového projevu a prostředky mimojazykové Diskuse</p>	6.
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Výklad, odborné názvy (termíny), práce s informačními zdroji Výtah Práce s internetem a dalšími informačními zdroji Práce s texty Řečová cvičení Úvaha Publicistický styl, publicistické útvary Mluvní cvičení Jazykové prostředky Slohová cvičení Spisovný a nespisovný jazyk Verbální a neverbální prostředky komunikace Proslov Pravidla dialogu Diskuse, zásady diskuse, řízení diskuse Poznámka Klíčová slova Referát Popis</p>	7. – 9.

<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<p>Charakteristika</p> <p>Zpráva a oznámení</p> <p>Výpisky</p> <p>Výtah</p> <p>Dopis</p> <p>Životopis</p> <p>Žádost</p> <p>Pozvánka</p> <p>Proslov</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<p>Jazykové příručky (slovníky, pravidla)</p> <p>Jazyková norma a kodifikace</p> <p>Tvarosloví, pravopis</p> <p>Slovní druhy ohebné a neohebné</p> <p>Pravopisná cvičení, diktáty</p> <p>Skladba (větné členy, větná stavba)</p>	<p>6.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>Opakování o hláskách</p> <p>Spisovná a nespisovná výslovnost</p> <p>Zvuková stránka slova a věty</p> <p>Slova přejatá (výslovnost, pravopis)</p> <p>Český jazyk, slovanské jazyky</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Stavba slova</p> <p>Slovo tvorba</p> <p>Nauka o tvoření slov</p> <p>Odvozování, skládání, zkracování slov</p> <p>Přenesená pojmenování</p> <p>Metafora, metonymie, synonyma, antonyma, homonyma</p> <p>Práce s jazykovými příručkami, pravopis, Slovník spisovné češtiny, spisovný a nespisovný jazyk</p> <p>Skladba</p> <p>Větné členy</p> <p>Hlavní a vedlejší věta</p> <p>Druhy vět vedlejších</p> <p>Pravopisná cvičení, diktáty</p> <p>Jazyk a jeho útvary</p> <p>Spisovný a nespisovný jazyk</p>	<p>7. – 9.</p>

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<p>volná reprodukce textu záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p>	6.
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>struktura literárního díla (námět a téma, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš)</p> <p>přednes vybraného literárního textu poezie, próza a drama, jejich typické žánry, významní autoři čeští i světoví</p> <p>žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé</p> <p>literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <p>ilustrace literárního textu</p>	7. – 9.
DĚJEPIS		
<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>Historický čas a prostor Historické prameny</p>	6.
<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady archeologických kultur na našem území • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu 	<p>Člověk a lidská společnost v pravěku 3. kosmický příběh (Fylogenetický vývoj člověka)</p>	6.

<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVR. KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Egypt) Antické Řecko a Řím Evropské styky se Středomořím</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>význam zkoumání dějin historické prameny (opakování, prohloubení)</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<p>Křesťanství, křížové výpravy struktura středověké společnosti utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním prostoru</p> <p>Sámova říše, Velká Morava a Český stát – jejich postavení v Evropě islám ovlivňující Evropu kultura středověké společnosti románské a gotické umění a vzdělanost</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<p>renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření v Evropě zámořské objevy a počátky dobývání světa Český stát v 15. – 18. století Třicetiletá válka dějiny Evropských států 15. – 18. století barokní kultura a osvícenství</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 		
<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 	<p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období Vznik USA utváření novodobého českého národa v 19. století a na počátku 20. století národní hnutí evropských národů v 19. století a na počátku 20. století Základní politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokraticismus, socialismus)</p>	7. – 9.
<p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>technický pokrok ve 20. století 1. světová válka a její důsledky Vznik Československa 2. světová válka a její důsledky, holokaust, odboj studená válka totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět vznik mezinárodních institucí</p>	7. – 9.
<p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků 	Studená válka	

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>Země východního bloku a západní země</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989</p> <p>Vznik České republiky</p> <p>Postavení rozvojových zemí</p> <p>Svět ve 21. století</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>VÝCHOVA K OBČANSTVÍ</p>		
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají <p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<p>Naše vlast</p> <p>Vztahy mezi lidmi</p> <p>Kulturní život</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí</p>	<p>6.</p>
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<p>kulturní život – kulturní hodnoty, tradice a instituce; masmédiá</p> <p>přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita</p> <p>vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování</p>	<p>7. – 9.</p>

<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <p>vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p>osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<p>majetek, vlastnictví, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>peníze – funkce a podoby peněz, formy placení</p> <p>hospodaření – rozpočet, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing</p> <p>výroba, obchod, služby</p> <p>principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 		
<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci održuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<p>právní základy státu – státní občanství ČR; Ústava ČR</p> <p>státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, formy voleb do zastupitelstev</p> <p>lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <p>právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů,</p> <p>protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 	<p>Evropská unie a ČR</p> <p>mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)</p> <p>globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 		
HUDEBNÍ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<p>hlasová hygiena, intonační, rytmická, dechová cvičení</p> <p>zpěv či hra vybrané lidové a umělé písně v jednohlasu i dvojhlasu</p> <p>orientace v notovém zápise (délkové hodnoty not a pomlky, takt, výška tónu, dynamika)</p> <p>poslech skladeb typických pro jednotlivá hudební období</p> <p>pohybová improvizace, vyjádření hudby pohybem</p>	6.
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její 	<p>hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>zpěv jednohlasu, respekt daného žánru vokální, rytmická improvizace</p> <p>hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu</p> <p>orientace v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlky, tempová označení, dynamická znaménka, takt)</p> <p>hudebně výrazové prostředky ve znějící hudbě, vytváření vlastních soudů a preferencí</p> <p>poslech skladeb typických pro jednotlivá hudební období, analýza poslechové skladby předvedení základní figury, orientace v prostoru, reprodukce pohybů prováděných při tanci</p> <p>charakteristika tanců, hudby, oblečení, rozlišení baletu, lidové tance, historické, společenské a současné styly</p>	7. – 9.

<p>slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>vytváření vlastních soudů a preferencí v oblasti hudby</p>	
<p>VÝTVARNÁ VÝCHOVA</p>		
<ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<p>vizuálně obrazné vyjádření – linie a barva, objem, světlo; realita a abstrakce</p> <p>uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly</p> <p>vyjadřování pocitů, emocí, nálad, fantazie pomocí vizuální interpretace</p> <p>osobní postoj ke komunikaci prostřednictvím vlastního díla</p>	<p>6.</p>
<ul style="list-style-type: none"> při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<p>vizuálně obrazné vyjádření – linie a barva, objem, světlo; realita a abstrakce</p> <p>uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření</p> <p>práce s počítačovou grafikou a fotografií</p> <p>rozběr uměleckého díla</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 		
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<p>vztahy mezi lidmi a v komunitě tělesné, duševní a sociální zdraví zdraví a nemoc zdravý životní styl odpovědnost za své zdraví sexualita, erotika, morálka návykové látky – charakteristika, rizika manipulativní jednání relaxační techniky, relaxace, stres, zátěž dospívání dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany mimořádné události</p>	8. – 9.

<ul style="list-style-type: none"> • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 		8. – 9.
TĚLESNÁ VÝCHOVA		
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti uplatňuje svoji vůli • zvládá techniku atletických disciplín • získané dovednosti zúročí při reprezentaci školy • provede základní gymnastické prvky • provede kotouly a přeskoky • při cvičení zlepšuje svůj fyzický fond • v praxi předvede herní činnosti jednotlivce i mužstva • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech • respektuje základní pravidla míčových her • uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém terénu a prostředí (příroda, silniční provoz) • bezpečně se pohybuje na lyžích • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování na neznámém sportovišti • předvídá možnost nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uvede zásady první pomoci 	<p>atletika</p> <p>běžecká abeceda</p> <p>běhy – sprinty a vytrvalostní běh</p> <p>gymnastika</p> <p>základní akrobacie</p> <p>cvičení na náradí – hrazda, bedna</p> <p>rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>sportovní hry</p> <p>základní druhy sportovních her (kolektivní, brankové, síťové, pálkovací)</p> <p>základní označení a vybavení hřišť</p> <p>vybíjená, přehazovaná, ringo, kopaná</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>bruslení a lyžování</p> <p>význam pohybu pro své zdraví</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>vhodné sportovní vybavení</p>	6.

<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<p>význam pohybu pro zdraví</p> <p>rozvoj zdravotně orientované zdatnosti</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>pohybové hry</p> <p>gymnastika</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <p>úpoly</p> <p>atletika</p> <p>sportovní hry</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>plavání</p> <p>lyžování, snowboarding, bruslení</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností</p>	<p>7. – 9.</p>
---	--	----------------

<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	<p>speciální cvičení podporující korekce zdravotního oslabení</p>	
---	---	--

Název vyučovacího předmětu: Rozměr světa

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Matematika a její aplikace, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Tělesná výchova a vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a z určitých tematických okruhů průřezových témat OSV, VDO, VMEGS, Mkv, EV, MV.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
11	12	12	12

Organizační vymezení

Vyučovací předmět je realizován v blocích a zahrnuje jednak výuku matematiky, dále pak přírodních věd v návaznosti na manuální práci a pohyb. Vzdělávací obsah je propojován tak, aby umožnil žákovi poznávat a učit se v souvislostech, a to především v podobě studijních skupin a projektů. Do projektového vyučování je jednou týdně (min. 4. hodiny týdně) rovněž začleňována výuka anglického a německého jazyka metodou CLIL. První cizí jazyk (angličtina) a druhý cizí jazyk (němčina) jsou přirozeně integrovány do témat z oblasti přírodovědy, fyziky, chemie a zeměpisu. V případě prvního cizího jazyka je část projektového vyučování vedena jen v cizím jazyce, v případě druhého cizího jazyka jsou pokyny dávány v češtině. Cílem integrace je rozšíření cizojazyčné slovní zásoby v dané nejazykové vzdělávací oblasti.

Pomocí evokační prezentace je žák uveden do tématu. Na jejím základě si vybere oblast, které se bude věnovat hlouběji. Další jeho práci (ať již samostatnou, skupinovou či pod vedením pedagoga) je prohloubit své znalosti a pochopit souvislosti ve vybrané oblasti s možností využít všechny dostupné didaktické pomůcky, stavebnice, literaturu, pracovní listy, modely, laboratorní kufříky, počítače apod. Téma zpracovává, prohlubuje poznatky o něm a předává je ostatním. Informace z oblastí, jejichž zpracování se přímo neúčastnil, mu jsou zprostředkovány spolužáky za supervize odborného učitele. Dodržování stanovených termínů je průběžně kontrolováno kmenovým učitelem.

Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy a školy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, práce v terénu a na zahradě, příprava jídla a vaření, sportovní a pohybové aktivity apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. Mimo to, realizujeme exkurze, výlety, návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme pečlivě propracované myšlenkové mapy. (KU, KŘP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou. (KU, KŘP, KSP)
- Pohybové aktivity nabízíme žákům v takové podobě, aby nebyli stresováni porovnáváním a poměřováním svých výsledků s ostatními. Sport je tak vnímán zejména jako zábava a příjemná relaxace, nikoliv stres z toho, kdo je lepší. (KO, KSP)

- Osobním příkladem a pozitivním přístupem vedeme žáky k přijetí a realizaci myšlenky fair play. (KO, KŘP)
- Pro pohybové aktivity nabízíme různá místa, neomezujeme se pouze na sportoviště a tělocvičnu. Ukazujeme tak žákům, že pohyb je spjatý především s běžným životem. (KU, KSP)

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE		
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a desetinných čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem) • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a desetinných čísel <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a používá základní polohové vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • načrtne a sestrojí rovinné útvary • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<p>porovnávání a zaokrouhlování přirozených a desetinných čísel</p> <p>umístění přirozených a desetinných čísel na ose</p> <p>sčítání, odčítání, násobení, dělení v oboru přirozených a desetinných čísel</p> <p>převody jednotek hmotnosti, času</p> <p>dělitelnost přirozených čísel (násobek, dělitel, prvočíslo, složené číslo, prvočíselný rozklad, společný násobek a dělitel)</p> <p>interpretace dat z grafu a tabulky</p> <p>sestavování grafů a tabulek, schémat, nákresů</p> <p>aritmetický průměr</p> <p>bod, přímka, polopřímka, úsečka</p> <p>vzájemná poloha bodů, přímek a kružnic v rovině</p> <p>čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník (konstrukce, základní vlastnosti, výpočet obvodu a obsahu, trojúhelníková nerovnost), mnohoúhelník, kruh, kružnice (konstrukce, základní vlastnosti)</p> <p>úhel (druhy, velikost úhlu, konstrukce úhlů) sčítání, odčítání, násobení úhlů</p> <p>grafické i numerické, převody jednotek úhlu)</p> <p>osová souměrnost (vlastnosti, osově souměrné útvary, konstrukce)</p> <p>shodnost (úsečky, trojúhelníku, úhlu)</p> <p>základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec)</p> <p>kvádr, krychle (vlastnosti, síť, výpočet povrchu a objemu)</p>	6.

	<p>jednotky délky, obsahu a objemu a jejich převodylogické a netradiční geometrické úlohy</p>	
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem, poměrem, procentem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • vyjádří vztah grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a používá základní metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí rovinné útvary ve středové souměrnosti • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • charakterizuje a třídí čtyřúhelníky, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>obor celých čísel (kladné a záporné číslo, čísla opačná, absolutní hodnota), operace s celými čísly</p> <p>druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina, mocniny s přirozeným mocnitelem, operace s mocninami</p> <p>racionální čísla (zlomek - úpravy zlomků a operace se zlomky, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek)</p> <p>poměr, měřítko mapy a plánu, úměra, trojčlenka</p> <p>procenta (procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování)</p> <p>základní pojmy finanční matematiky</p> <p>číselný výraz a jeho hodnota výrazy s proměnou; mnohočleny</p> <p>lineární rovnice, ekvivalentní úpravy</p> <p>lineární funkce, graf, tabulka</p> <p>statistická data, aritmetický průměr, medián</p> <p>rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)</p> <p>druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta</p> <p>prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační váleček, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>osová, středová souměrnost, středově a osově souměrné rovinné útvary</p> <p>obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku, obsah trojúhelníku hranol (objem, povrch, síť)</p> <p>číselné a logické řady</p> <p>logické a netradiční geometrické úlohy</p> <p>číselné a obrázkové analogie</p>	
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE		
<ul style="list-style-type: none"> ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet</p> <p>počítačová grafika</p> <p>tabulkový editor</p> <p>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)</p> <p>copyright, informační etika</p>	6.
PŘÍRODOPIS		
<p>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 	<p>2. kosmický příběh (Vznik života na Zemi) – názory na vznik života, vývoj organismů</p> <p>podmínky života (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty)</p> <p>buňka (rostlinná, živočišná, bakteriální; funkce a stavba buněk, základní organely a jejich funkce)</p> <p>struktura života (buňka, pletivo, tkáň, orgány, orgánové soustavy)</p> <p>význam a zásady třídění organismů</p> <p>viry a bakterie (struktura, výskyt, význam pro člověka, praktické využití)</p> <p>anatomie a morfologie rostlin (stavba rostlin, funkce jednotlivých orgánů - kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)</p> <p>fyziologie rostlin (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování)</p>	6.

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>systém rostlin (řasy, mechorosty, kapradorosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny)</p> <p>3. kosmický příběh (Vývoj člověka na Zemi), fylogeneze člověka</p> <p>1. kosmický příběh (Vznik a vývoj vesmíru a Země)</p> <p>2. kosmický příběh (Vznik života na Zemi) – jednotlivá vývojová období, organismy typické pro jednotlivá vývojová období, geologické změny</p> <p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek</p>	<p>6.</p>
<p>OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů <p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí <p>BIOLOGIE HUB</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<p>dědičnost a proměnlivost organismů</p> <p>význam rostlin a jejich ochrana</p> <p>houby bez plodnic (charakteristika, pozitiva a negativa vlivu na člověka a živé organismy)</p> <p>houby s plodnicemi (stavba, výskyt, význam, bezpečnost při konzumaci, první pomoc při otravě houbami)</p> <p>lišejníky (stavba, výskyt, význam)</p> <p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy)</p> <p>významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí, strunatci</p>	<p>7. – 9.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života • aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	<p>rozšíření, význam a ochrana živočichů (hospodářsky významné druhy, chov zvířat, domestikace, péče o vybrané domácí živočichy) projevy chování živočichů</p> <p>fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování</p> <p>anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla</p> <p>nemoci, úrazy a prevence životní styl</p> <p>nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, třídění, určování, význam a využití) vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půda (složení, typy půd, vlastnosti a význam pro rostliny i společnost, ohrožení půdy, příklady devastace a rekultivace) vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologický vývoj a stavba území ČR (Český masiv, Karpaty) podnebí a počasí ve vztahu k životu (význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vrstvy ovzduší a jejich význam pro život, znečištění ovzduší, klimatické změny a jejich vliv na člověka a život na Zemi) mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p> <p>vztahy mezi organismy a prostředím populace, společenstva, ekosystémy (přirozené, umělé) a rovnováha v nich potravní řetězce</p>	<p>7. – 9.</p>
---	---	----------------

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení, chráněná území)</p> <p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem významní biologové a jejich objevy</p>	
ZEMĚPIS		
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině <p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovnává působení vnějších a vnitřních procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa 	<p>komunikační geografický a kartografický jazyk základní topografické útvary hlavní kartografické produkty (mapa, plán)</p> <p>Země jako vesmírné těleso krajinná sféra systém přírodní sféry na planetární úrovni systém přírodní sféry na regionální úrovni</p> <p>světadíly, oceány makroregiony světa</p>	6.

<ul style="list-style-type: none"> • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí,</p> <p>ekologické a environmentální problémy lidstva</p> <p>zeměpis České republiky regiony České republiky</p> <p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze</p> <p>ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim</p>	<p>7. – 9.</p>
<p>FYZIKA</p>		
<p>LÁTKY A TĚLESA</p> <ul style="list-style-type: none"> • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<p>měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas</p> <p>skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze</p>	<p>7. – 9.</p>

<p>POHYB TĚLES; SÍLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů <p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní <p>ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 	<p>pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý</p> <p>gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <p>tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí</p> <p>třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi</p> <p>výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p> <p>Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí</p> <p>Rovnováha na páce a pevné kladce</p> <p>Pascalův zákon – hydraulická zařízení</p> <p>hydrostatický a atmosférický tlak</p> <p>Archimédův zákon – vztlaková síla</p> <p>formy energie</p> <p>přeměny skupenství - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění</p> <p>obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <p>vlastnosti zvuku – podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu</p> <p>elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač</p> <p>elektrické a magnetické pole</p>	<p>7. – 9.</p>
---	--	----------------

<ul style="list-style-type: none"> • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • zapojí správně polovodičovou diodu • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <p>VESMÍR</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<p>vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce</p> <p>sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze hvězdy – jejich složení</p>	
CHEMIE		
<p>POZOROVÁNÍ, POKUS a BEZPEČNOST PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí • objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek <p>SMĚSI</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje směsi a chemické látky • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění <p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech 	<p>vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p> <p>nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam</p> <p>mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p> <p>směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p> <p>voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody</p> <p>vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p> <p>molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony</p>	7. – 9.

<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech ● orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání ● přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu ● aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu <p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ● porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí ● vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet ● orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi <p>ORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ● zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ● rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ● orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech ● určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu ● uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů <p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ● aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<p>prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků</p> <p>chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p> <p>zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, klasifikace chemických reakcí</p> <p>výroba elektrického proudu chemickou cestou</p> <p>oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů</p> <p>solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p> <p>uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků</p> <p>paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p> <p>deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p> <p>přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle</p> <p>chemický průmysl v ČR</p> <p>průmyslová hnojiva</p> <p>tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika</p> <p>plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace</p>	<p>7. – 9.</p>
--	--	----------------

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>detergenty, pesticidy a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky</p>	
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>péče o zahradu pěstování plodin potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů úprava stolu a stolování</p>	6.
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu <p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu 	<p>pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, technologické postupy</p> <p>digitální technika</p> <p>digitální počítačové programy</p> <p>technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)</p>	7. – 9.

<ul style="list-style-type: none"> • PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty <p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby • provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni <p>PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci 	<p>půda a její zpracování</p> <p>osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování</p> <p>druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p> <p>rostliny – okrasné, zelenina, ovoce, péče, podmínky pěstování</p> <p>chov zvířat</p> <p>rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace;</p> <p>pracovní nástroje</p> <p>údržba domácích spotřebičů</p> <p>kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku</p> <p>příprava pokrmů, úprava stolu a stolování</p> <p>základní laboratorní postupy a metody</p> <p>základní experimenty ve vztahu k probíraným tématům</p>	<p>7. – 9.</p>
---	--	----------------

Základní škola Labyrint Lhota s.r.o. – ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
CESTA LABYRINTEM SVĚTA

<ul style="list-style-type: none"> • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři <p>VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu 	<p>digitální technika – počítače aj. digitální technologie – bezdrátové, navigační počítačové programy</p>	7. – 9.
<p>SVĚT PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava • ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu 	<p>trh práce možnosti vzdělávání povolání druhy pracovišť volba profesní orientace zaměstnání podnikání trh práce možnosti vzdělávání</p>	8. – 9.

Název vyučovacího předmětu: Brány jazyků - angličtina

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Cizí jazyk a z určitých tematických okruhů průřezových témat OSV, VDO, VMEGS, Mkv, EV, MV. Vyučováním jazykem je anglický jazyk.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
4	4	4	4

Organizační vymezení

Vyučovací předmět je realizován v blocích. Komunitní kruh je využíván ke sdílení různých témat, důraz je kladen na porozumění a aktivní komunikaci výhradně v daném cizím jazyce. Zároveň je podporováno rozšiřování slovní zásoby a obohacování o další gramatické jevy. Psaní žák rozvíjí tím, že tvoří otázky k danému tématu, textu, jevu a odpovídá na ně, či formou tvůrčího psaní na dané téma. K rozvíjení jazykových dovedností se využívají didaktické pomůcky, pracovní listy, rozmanité cizojazyčné texty nebo se pomůcky vyrábí pro osvojení gramatických jevů. Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy a školy. Anglický jazyk je pravidelně začleňován do projektové výuky metodou CLIL. V rámci projektového vyučování jsou přirozeně integrována témata z oblasti přírodovědy, fyziky, chemie a zeměpisu do prvního cizího jazyka (angličtiny), část projektových dní je vedena jen v cizím jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, video programy. (KO, KŘP, KU)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci (KU, KŘP)
- U cizího jazyka klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu (KU, KŘP)
- Podporujeme prolínání anglického jazyka do všech oblastí vzdělávacího obsahu (KU, KŘP, KO, KP)
- Svým jednáním podporujeme rozvoj učící se skupiny, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu (KO, KU)
- Poskytujeme žákům možnost volby. Volbu respektujeme a k jejímu respektování vedeme ostatní žáky. Zároveň vedeme žáky k porozumění, že každá volba má své důsledky. (KO, KŘP, KK)
- Podporujeme rozvoj schopností dětí řešit samostatně běžné konfliktní situace. Především tím, že při jejich výskytu se učitel staví do role moderátora, nikoliv soudce. (KŘP, KO, KSP, KK)

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorientuje se v informacích v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace v běžných situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Porozumění textu psanému i slyšenému</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům s cílem vést každodenní konverzaci</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	6.
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a reaguje v běžných situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p> <p>Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Práce s autentickými texty</p>	7. – 9.

Základní škola Labyrint Lhota s.r.o. – ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
CESTA LABYRINTEM SVĚTA

<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení		
--	--	--

Název vyučovacího předmětu: Brány jazyků - němčina

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Další cizí jazyk a z určitých tematických okruhů průřezových témat OSV, VDO, VMEGS, Mkv, EV, MV. Vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk je realizován od šestého ročníku. Vyučováním jazykem je jazyk německý.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	3	3

Organizační vymezení

V současném světě je nutná znalost alespoň dvou světových jazyk. Z tohoto důvodu je výuka dalšího cizího jazyka zařazena již od 6. ročníku. Důraz je kladen na porozumění a aktivní komunikaci výhradně v daném cizím jazyce. Proto je podporováno postupné rozšiřování slovní zásoby a osvojování si základních gramatických jevů. Předmět směřuje k tomu, aby se žáci byli schopni dorozumět s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci mají porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

K rozvíjení jazykových dovedností se využívají didaktické pomůcky, pracovní listy, rozmanité cizojazyčné texty nebo se pomůcky vyrábí pro osvojení gramatických jevů. Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy a školy. Německý jazyk je pravidelně začleňován do projektových dní pomocí metody CLIL s cílem rozšířit cizojazyčnou slovní zásobu v nejazykových vzdělávacích oblastech.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci (KU, KŘP)
- U cizího jazyka klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu (KU, KŘP)
- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, video programy. (KO, KŘP, KU)
- Podporujeme prolínání německého jazyka do všech oblastí vzdělávacího obsahu (KU, KŘP, KO, KP)
- Svým jednáním podporujeme rozvoj učící se skupiny, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu (KO, KU)
- Poskytujeme žákům možnost volby. Volbu respektujeme a k jejímu respektování vedeme ostatní žáky. Zároveň vedeme žáky k porozumění, že každá volba má své důsledky. (KO, KŘP, KK)
- Podporujeme rozvoj schopností dětí řešit samostatně běžné konfliktní situace. Především tím, že při jejich výskytu se učitel staví do role moderátora, nikoliv soudce. (KŘP, KO, KSP, KK)

Očekávané výstupy (Žák ...)	Učivo	Ročník
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Porozumění slyšenému textu</p> <p>Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Základní slovní zásoba z vybraných konverzačních okruhů</p> <p>Základní gramatické struktury</p>	6.
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Slovní zásoba – rozvíjení základní slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Práce s autentickými texty</p>	7. – 9.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáka

Při vzdělávání je pro každého žáka potřebná zpětná vazba, která žákovi poskytne informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků. K tomu využíváme ve všech ročnících formu slovního hodnocení. Při samotném hodnocení klademe důraz na vhodnou a výstižnou formulaci a dáváme přednost pozitivnímu vyjádření. Uvědomujeme si, že vhodně formulované a podané hodnocení je jedním z nástrojů k motivaci žáka pro další učení. Při hodnocení používáme popisnou formu bez subjektivních formulací.

Cílem hodnocení je tedy podat zpětnou vazbu žákovi o jeho osobních pokrocích, úspěších, stupních zvládnutí konkrétních problematik a dovedností, nikoli jeho srovnávání a porovnávání s ostatními. Při poskytování zpětné vazby se zaměřujeme především na pokrok dítěte, jeho snahu, nikoli jen na výsledek.

Žák dostává zpětnou vazbu své činnosti v podobě hodnocení v průběhu celé edukace.

Na hodnocení se však nepodílí jen učitel (průvodce). Vedeme žáka k tomu, aby byl schopen objektivně hodnotit sám sebe. Toto sebehodnocení využívá žák pro další práci a plánování dle nabízeného vzdělávacího obsahu. Významný pro žáka je i prvek zpětné vazby ze strany spolužáků.

O výsledcích žáka jsou kromě něho samotného informováni i jeho zákonní zástupci. A to třemi základními formami – konzultacemi, formou průběžných písemných zpráv a vysvědčením.

Konzultace jsou nabízeny dvakrát do roka a to každé čtvrtletí mezi půlročním a ročním hodnocením. V případě potřeby mohou být konzultace i častěji. Konzultace je setkání učitel–žák–zákonný zástupce, kde všichni společně zhodnotí přístup k práci, dosažené výsledky a naplánují další postup edukace žáka.

Vysvědčení je adresné a učitel se v něm obrací přímo na žáka. Učitel se zaměřuje na zhodnocení žákovy půlroční práce, na jeho pokroky, přičemž vychází z porovnání aktuální dosažené úrovně vzdělávání s předchozími výsledky¹. Převod slovního hodnocení na klasifikační stupeň je realizován na základě Pravidel pro hodnocení výsledku vzdělávání žáků (viz dále).

Důležitým faktem je, že podklady pro hodnocení shromažďuje učitel v průběhu celého roku (záznamy učitele z žákovy práce, z hodnocení skupinových prací, z žákova portfolia apod.), nikoliv nárazově ze zkoušení. Podklady získané touto cestou mají pro žáka tu výhodu, že odpadá prvek stresu a nervozity z testování a zkoušení, a tím nedochází ke zkreslení skutečně dosažených výsledků.

Samostatnou kapitolou pro hodnocení jsou případy, kdy žák je v domácím vzdělávání, dosáhl v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 30%) či navštěvuje po určitý časový úsek (obvykle

---

¹ Slovní hodnocení se na známky převádí pouze na vyžádání školy, na kterou se žák hlásí (víceletá gymnázia, střední školy) nebo školy, na kterou žák v průběhu povinné školní docházky přestupuje.

1 školní rok) jinou školu. Potom jsou podklady pro hodnocení tohoto žáka získávány na základě komisionálního přezkoušení, případně předloženého předmětového portfolia. Pravidla komisionálního přezkoušení viz Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které je součástí školního řádu.

Kritéria hodnocení žáka

Kritéria pro hodnocení žáka se odvíjí od klíčových kompetencí, sekundárně pak od očekávaných (resp. školních) výstupů. Učitel před každou činností žáky informuje, jaká jsou kritéria pro splnění dané činnosti. Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se tak odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu. Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Učitel při hodnocení žáka přihlíží:

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení a projevování se ve škole
- k aktuální dosažené úrovni klíčových kompetencí žáka
- k měřitelným výsledkům - vyhodnotitelným výsledkům dílčích výstupů
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- ke stavu a vedení žákova portfolia

Učitel při získávání většiny podkladů pro hodnocení využívá především tyto metody a formy:

- soustavné diagnostické pozorování žáka v edukačním procesu
- dialog s žákem ve všech oblastech edukace
- analýzu výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

Přístup učitele k hodnocení

- Učitel si uvědomuje motivační funkci hodnocení a jeho formativní význam,
- bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání,
- rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi,
- poskytuje žákovi možnost, prostor a čas pro to, aby se mohl stále zlepšovat,
- uvědomuje si, že mezi žáky existují rozdíly v přístupu k práci; že stupeň zapojení se a zájem dítěte v průběhu dne kolísá.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- Učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období,
- oznamuje žákovi výsledek hodnocení,
- učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka, v případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka.

Hlavní kritéria využívaná pro hodnocení výchovných a vzdělávacích výsledků žáka:

Organizace učení

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie,
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení,
- má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich,
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Dokončení a zakládání práce

- Žák výsledky zvolené i zadané práce smysluplně seřadí a založí,
- vytváří prezentační portfolia,
- systematicky dokončí svou práci vzhledem ke stanovenému cíli a termínu.

Kontrola vlastní práce

- Žák kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- vytváří si reálnou představu o sobě samém.

Písemná a ústní komunikace

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Samostatná práce

- Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Práce ve skupinách

- Žák posoudí pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl svou práci zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky své spolupráce a diskutuje o nich,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi,
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Naslouchání a účast během skupinových rozhovorů

- Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Dodržování dohodnutých pravidel

- Žák rozpozná a pochopí nastalé situace, přemýšlí o případných nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob jejich řešení,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Zapojování se do dění ve škole a třídě

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Vnímání okolního prostředí

- Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni,
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Využití získaných informací a dovedností v běžném životě

- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Využití získaných informací a dovedností v konkrétních vzdělávacích oblastech

- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kritéria hodnocení žáka

Stupně hodnocení prospěchu

(při přechodu na jinou školu a při potřebě formulovat celkové hodnocení na vysvědčení)

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty. Žák je v činnostech velmi aktivní. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává

požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý.

Při hodnocení žáka, jehož práce vykazuje závažné nedostatky, viz níže, dochází k průběžným konzultacím s rodiči dítěte a je zvažována možnost opakování ročníku.

- Znalosti a dovednosti nedokáže uplatňovat, případně se při jejich aplikaci vyskytují velmi závažné chyby.
- Není samostatný v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. Má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti ústního a písemného projevu. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky.
- Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi, a to ani při jejich vyhledávání.
- Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes pomoc a podporu.
- Nedovede se samostatně učit.

Samostatnou kapitolou pro hodnocení jsou případy, kdy žák je v domácím vzdělávání, dosáhl v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 30%) či navštěvuje po určitý časový úsek (obvykle 1 školní rok) jinou školu. Potom jsou podklady pro hodnocení tohoto žáky získávány na základě komisionálního přezkoušení a případně předloženého předmětového portfolia.

Komisionální a opravné zkoušky

Při pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může zákonný zástupce žáka do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení. Termín komisionálního přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem.

Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají z těchto předmětů opravné zkoušky. Termín je stanoven po dohodě se zákonným zástupcem do konce příslušného školního roku – do 31.8.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním (zdravotním znevýhodněním je i dlouhodobá nemoc).

Při hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze jeho postižení nebo znevýhodnění. Učitelé respektují doporučení pedagogicko-psychologické poradny či SPC. Způsob hodnocení žáka je součástí individuálního plánu, který vzniká ve spolupráci vyučujícího, zákonného zástupce žáka, případně i poradenského zařízení.

Pro získávání podkladů pro hodnocení těchto žáků volí učitel vhodné a přiměřené způsoby a při zjišťování úrovně žákovských vědomostí a dovedností volí takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá postižení nebo znevýhodnění negativní vliv. Hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí Vyhláškou č. 48 / 2005 Sb., pokud není jiným právním předpisem stanoveno jinak.

Výchovná opatření

Nevyužíváme žádné z výchovných opatření, která nabízí § 17 Vyhlášky č. 48/2005. Konflikty a problémové situace řešíme individuálně s žáky a následně se zákonnými zástupci.

Celkové hodnocení žáků na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, splnil-li ve všech povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem deklarované výstupy v plném rozsahu,
- b) prospěl(a), splnil-li ve všech povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem základní deklarované výstupy,
- c) neprospěl(a), nesplnil-li deklarované výstupy z jednoho a více předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, viz stupeň 5 (hodnocení nedostatečný),
- d) nehodnocen, nemohl-li být hodnocen např. ze zdravotních důvodů.

Desatero pro slovní hodnocení:

1. Hodnotíme slovy.
2. Nesrovnáváme žáky mezi sebou.
3. Podporujeme sebehodnocení žáků, je na něj přesně vymezený čas.
4. Popisný jazyk hodnocení a sebehodnocení poskytne jasnou informaci.
5. Zpětnou vazbou podporujeme vnitřní motivaci.
6. Volíme slova srozumitelná dítěti (i rodiči).
7. Hodnotíme vykonanou práci, ne osobu.
8. Hodnotíme věcně, bez výtek, nálepek i bez pochval.
9. Vedeme děti k sebekontrolě, vyhledávání odlišností a chyb.
10. Chyby jsou znamením k zastavení práce, zamyšlení a zopakování si učiva.

Uvedené hodnocení žáka má nesporně svá specifika. Systém nevyužívá hodnocení jako hrozbu a nevzbuzuje jím v žákovi pocit ohrožení. Přesto vychází z dané legislativy a splňuje státem stanovené podmínky.